

myšlený« v dodatku tom sluší rozuměti tak, že pojistka byla sjednána ve prospěch osoby k přijetí pojištěné částky jako oprávněné označené a že osoba tato je z této pojistky obmyšlena (§§ 914, 915 obč. zák. a čl. 278 obch. zák.). To také potvrdil svědek L., jenž udal, že při sepsání návrhu k pojistné smlouvě vyložil pojistníkovi smysl otázky tak, že znamená, kdo má dostati vyplacení pojistné částky, a že pojistník odvětil, že má ji dostati jeho žena. Z toho nutno usuzovati, že úmyslem pojistníkovým bylo obmyslit z pojistky svoji manželku. Pojišťovna přijetím návrhu, vystavením pojistky, převzala povinnost pojištěnou částku při pojistné příhodě vyplatiti jen určité osobě, která jediné jest oprávněna o vydání pojistné sumy žádati. Osobou tou jest pozůstalá vdova, nikoliv pozůstalost. Pojistka, v níž jako obmyšlená jest označena třetí určitá osoba, do pozůstalosti pojistníkovy nepatří (§ 531 obč. zák., § 97 pat. z 9. srpna 1854 čís. 208 ř. z. a § 133, odst. 3 zák. čís. 501/17 ř. z.), ježto zůstavitel neměl nároku na pojistné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolací vývody nejsou s to, aby zvrátily správnost právního názoru odvolacího soudu, že pozůstalou vdovu pojistníkovu jest míti za třetí osobu, v jejíž prospěch bylo pojištění sjednáno (obmyšlenou) ve smyslu §§ 132, první odst., 157 zákona o smlouvě pojišťovací ze dne 23. prosince 1917 č. 501 ř. z. Závěr, který z tohoto právního názoru odvolací soud vyvodil, upíraje žalující pozůstalosti pojistníkově oprávnění k žalobě (aktivní legitimaci), dovolatelka nenapadá.

Čís. 15616.

Účinek převzetí dluhu povinné strany vydražitelem srážkou z nejvyššího podání na závazek spoludlužníků.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1936, Rv I 2305/34.)

Žalující přednesla, že poskytla Františku B-ovi a jeho manželce Martě B-ové a dále žalovanému Františku H-ovi zápůjčku, jež byla zajištěna na domě patřícím Františku B-ovi a Martě B-ové. Polovici tohoto domu patřící Františku B-ovi vydražila Marta B-ová, jež převzala část knihovni pohledávky žalující srážkou z nejvyššího podání. Žalobkyně se domáhá zaplacení této zápůjčky v zažalovaném zbytku na žalovaném tvrdíc, že jí nebyly řádně zaplaceny zadrželé úroky, takže jest podle dlužního úpisu oprávněna žádati zápůjčku zpět. Proti žalobě namítl žalovaný, že žalobkyně byla uspokojena převzetím dluhu vydražitelkou na srážku nejvyššího podání, takže, pokud její pohledávka došla úhrady z rozdělované podstaty, byla zapravena s účinkem, že dosavadní dlužníci byli zproštěni závazku. Nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Žalovaný právem vytýká, že odvolací soud nepřihlížel náležitě k obsahu exekučních spisů, jimiž nabídl důkaz o tom, že žalobkyně přihlásila v exekučním řízení proti spoludlužníkovi Františku B. 4.897 Kč 60 h, t. j. polovici jistiny zápůjčky činící tehdy 9.795 Kč 20 h, a že byla v příčině části této přihlášené pohledávky uspokojena převzetím dluhu vydražitelkou Martou B. na srážku z nejvyššího podání za vydraženou polovici nemovitosti Františka B. Právem dovozuje z toho žalovaný, že by tímto převzetím byla žalobkynina pohledávka, pokud došla úhrady z rozdělované exekuční podstaty, zapravena s účinkem, že dosavadní dlužníci jsou zproštěni. O převzetí dluhů a břemen zajištěných na vydražené nemovitosti má exekuční řád zvláštní ustanovení v §§ 150, 152, 153, 171, odst. 2 a 223 ex. ř. Neplatí tu tedy předpis § 1408 obč. zák. o převzetí dluhů zajištěných na nemovitostech a o účincích tohoto převzetí na závazek dosavadního dlužníka. V příčině pohledávek zajištěných zástavním právem na nemovitosti do exekuce vzaté ustanovuje § 171, odst. 2 ex. ř., že — kromě simultanních věřitelů a věřitelů s pohledávkami závislými na výmince — jest věřitele, pro které váznou tyto pohledávky na nemovitosti, vyzvati, aby se nejpozději osm dní před dražebním rokem prohlásili, zda žádají zapravení svých pohledávek hotovým zaplacením, či zda jsou srozuměni, aby byl dluh vydražitelem převzat a dosavadní dlužník zároveň zproštěn, jinak nepožádají-li v dotčené lhůtě za zapravení hotovým zaplacením, že se bude míti za to, že souhlasí s tím, aby byl dluh vydražitelem převzat a jejich dřívější dlužníci byli ze závazku propuštěni. Podle § 223, odst. 1 ex. ř. mohou tito věřitelé, třebaže včas žádali za hotové placení, odstoupiti ještě za rozvrhového roku od své žádosti a prohlásiti, že jsou srozuměni, aby dluh byl vydražitelem převzat a by jejich dřívější dlužník byl zproštěn. Judikatura nejvyššího soudu dopouští, aby tito věřitelé ujednali s vydražitelem převzetí dluhu na místě hotového placení i po rozvrhovém roku (srov. rozh. čís. 5953 Sb. n. s.). Rovněž ustanovení § 222, odst. 1 ex. ř. nebrání tomu, aby se i věřitelé, pro jejichž pohledávku jest zřízena společná a nedílná zástava (věřitelé simultanní), dohodli s vydražitelem, že jejich pohledávky budou zapraveny převzetím na nejvyšší podání (srov. Právník 1900, str. 169 a Gl. U. n. ř. č. 837, 1432). Třebaže pohledávky převzaté vydražitelem započtením na nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost nezanikají (srov. rozh. č. 9693 Sb. n. s.), přece má toto převzetí pro dosavadní dlužníky takto zapravené pohledávky též účinek, jako by byla zaplacená a věřiteli poukázána. Na místě dosavadních dlužníků, kteří se zprošťují závazků, vstupuje vydražitel, a to jako osobní dlužník (srov. rozh. čís. 2376 Sb. n. s. a Gl. U. n. ř. č. 3592). Účinku převzetí dluhu, t. j. zproštění dosavadních dlužníků — nemůže zabrániti ani výhrada hypotekárního věřitele, že nepropouští tyto dlužníky ze závazku, leč by se tak stalo se souhlasem těchto dlužníků (srov. Odpovědi min. sprav. k § 171 ex. ř.). Nezáleží na tom, jsou-li dosavadními dlužníky osoby třetí, t. j. osoby rozdílné od osoby

povinného, jehož nemovitost byla exekučně vydražena, tedy osoby na exekučním řízení nezúčastněné. I tyto osoby jsou jako dosavadní dlužníci převzaté pohledávky zproštěny závazku, ovšem na útraty povinného, který arci jest oprávněn domáhati se podle vnitřního poměru mezi spoludlužníky poměrné náhrady na ostatních solidárních spoludlužnících (§ 896 obč. zák.), neboť to, čeho se dostalo knihovním věřitelům z rozdělované podstaty, bylo zapraveno ze jmění povinného, byť i se tak stalo podle volby věřitele jen převzetím dluhu vydražitelem. Posuzuje-li se věc s právních hledisek právě vyložených, není pochybnosti, že by též v souzené věci byl žalovaný jako solidární spoludlužník povinného Františka B. zproštěn svého závazku, kdyby část zažalované pohledávky byla došla úhrady v exekuční podstatě a byla převzata vydražitelkou Martou B. započtením na nejvyšší podání za nemovitost povinného Františka B. Dovolací soud nemůže však rozhodnouti hned ve věci, neboť se ani první soud, ani odvolací soud neobíraly námitkami žalovaného vznesenými v příčině převzetí dluhu a v tom směru nic nezjistily, takže tu není skutkového podkladu potřebného pro rozhodnutí rozepře.

Čís. 15617.

Pozůstalá vdova po obecním nadstrážníkovi má nárok na příspěvek na výchovu dětí podle § 8 zákona čís. 2/20 Sb. z. a n., jenž nebyl zrušen zákonem čís. 103/26 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1936, Rv I 1646/36.)

Žalobkyně se domáhá jako vdova po městském nadstrážníkovi výplaty příspěvku na výchovu svých nezř. dětí dosud jsoucích v její výchově a výživě. Služební plat a požitky odpočivné jejího zemřelého manžela i odpočivné a zaopatřovací požitky jeho pozůstalých byly upraveny podle platového zákona čís. 103/26 Sb. z. a n., za jehož účinnosti manžel žalobkyně zemřel v činné službě. N i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d uložil prvnímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Platový zákon v § 153 stanoví, že o zaopatřovacích požitcích platí dosavadní předpisy se změnami obsaženými v platovém zákoně. Z tohoto doslovu plyne, že předpisy o zaopatřovacích požitcích, které nemění platový zákon, zůstávají nadále v platnosti. Platovým zákonem byly v §§ 155 a 160, odst. 3 a 4 změněny a nově upraveny vdovské pense v užším smyslu a byly vdovám k zaopatřovacím jejich platům přiznány v odst. 4 § 150 plat. zák. ještě výchovné a přídavky na děti ve výši, pokud by příslušely manželovi za činné služby a vdovám po pod-